

Sygn. akt VIII U 1075/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2016 r. w Gliwicach

sprawy H. M. (M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania H. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 17 lutego 2016r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu H. M. prawo do emerytury począwszy od dnia 13 lutego 2016 roku.

(-) SSR del. Renata Stańczak

Sygn. akt VIIIU 1075/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17.02.2016r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu H. M. (M.) prawa do emerytury na podstawie art.184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, ponieważ ubezpieczony do dnia 31.12.1998r. nie udowodnił wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji sprecyzowanym w piśmie procesowym z dnia 19.07.2016r. domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych podnosząc, iż pracę taką wykonywał w okresach zatrudnienia: od dnia 17.11.1974r. do dnia 04.05.1986r. w Zakładzie (...) i od dnia 17.11.1986r. do dnia 06.12.2000r. w (...), kiedy to pracował jako kierowca samochodu ciężarowego, a w (...) nadto jako operator sprzętu ciężkiego.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniosł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji. Jednocześnie organ rentowy wskazał, iż na dzień 01.01.1999r. ubezpieczony udowodnił wymagany ustawą ponad 25 – letni okres składkowy i nieskładkowy, to jest 27 lat i 4 miesiące.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony H. M. urodził się w dniu (...) Na dzień 01.01.1999r. legitymuje się 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

W dniu 22.01.2016r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną omówioną na wstępie.

W okresie od dnia 23.09.1974r. do dnia 04.05.1986r. ubezpieczony był zatrudniony w Zakładzie (...) w G. na stanowiskach: od dnia 23.09.1974r. do dnia 14.11.1974r. ślusarza remontowego maszyn i urządzeń oraz od dnia 15.11.1974r. do dnia 04.05.1986r. kierowcy (świadectwo pracy z dnia 03.05.1986r., akta ZUS).

Zakład ten zajmował się remontem dużych silników np. z elektrowni, a także maszyn elektrycznych, które były przywożone na teren zakładu i następnie z niego wywożone. Składał się z trzech hal, gdzie remontowało się w/w urządzenia. Był podzielony na kilka wydziałów m.in. na wydział nawijalni, remontowy, cewkarni, administracyjny i transportowy. Zatrudnionych w nim było około 400 pracowników. Zakład dysponował samochodami ciężarowymi takimi jak między innymi Stary, Z., G., a także osobowymi marki Ż., Tarpan, N.. Ubezpieczony pracował w wydziale transportowym, gdzie było zatrudnionych około 6-7 kierowców. Pracował jako kierowca samochodu ciężarowego marki S., którym przewoził głównie złom, części zamienne, silniki i maszyny do remontu i po remoncie, węgiel do kotłowni zakładowej. Pracę taką świadczył stale i w pełnym wymiarze czasu pracy codziennie od godziny 7 do godziny 15 – tej. Ubezpieczony nie zajmował się załadunkiem

towarów w sytuacji, gdy do tego przeznaczone były inne osoby, które obsługiwały suwnice.

Z tytułu wykonywania takiej pracy ubezpieczony otrzymywał dodatki za pracę

w warunkach szkodliwych. Podczas tego zatrudnienia ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową w okresie od dnia 24.10.1975r. do października 1977r. i powrócił do pracy w dniu 02.11.1977r., to jest w ciągu 30 dni od zwolnienia ze służby wojskowej.

Razem z ubezpieczonym pracowali w tym czasie G. S. oraz M. S..

W okresie od dnia 17.11.1986r. do dnia 31.12.1994r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) S.A. w G. na stanowisku kierowcy samochodowego, kierowcy – operatora sprzętu ciężkiego, a następnie z dniem 01.01.1995r. na podstawie art.23(1) k.p. został przejęty przez (...) Sp. z o.o., gdzie pracował do dnia 06.12.2000r. na stanowisku kierowcy – operatora sprzętu ciężkiego.

Zakład ten dzielił się na rejony. Ubezpieczony pracował w rejonie energetycznym P.. Taki rejon miał swój budynek. Składał się z instalatorów liczników, którzy odczytywali liczniki, transportu i dyrekcji. Dysponował 8 – 10 samochodami ciężarowymi marki S., R., I., L., a także mniejszymi N., Ż., A.. Samochody ciężarowe były wykorzystywane do przewożenia ludzi i materiałów, transformatorów, słupów. Miały kabinę dla kierowcy, pakę dla ludzi, gdzie można było przewozić 7 – 8 osób

(na przewóz do 9 osób nie trzeba było mieć specjalnych zezwoleń) i następnie jeszcze powierzchnię załadunkową. Ubezpieczony pracował jako kierowca samochodu ciężarowego marki L., a także R., który był samochodem 4 tonowym. Tymi samochodami rozwoził pracowników do poszczególnych brygad oddalonych czasem nawet o 30 km i woził materiały j.w. Następnie pracował jako kierowca i operator dźwigu samojezdnego na podłożu samochodu S., a potem I.. Najpierw kierując takim dźwigiem przyjeżdżał na wyznaczone miejsce pracy i potem pracował już jako operator tego dźwigu. Ten dźwig był potrzebny głównie do stawiania słupów energetycznych i

wymiany transformatorów. Pracę taką ubezpieczony wykonywał faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sporadycznie jako kierowca Stara i R. odwołujący zajmował się naprawą powierzonego mu samochodu, gdy doszło do jego awarii. Zdarzało się to 2-3 razy w miesiącu, a czasami w ogóle, przy czym przeważnie napraw tych dokonywał w kanale remontowym.

Razem z ubezpieczonym pracował w tym czasie R. J. zatrudniony w latach 1986 – 2002.

Na rozprawie w dniu 26.09.2016r. ubezpieczony okazał do wglądu prawo jazdy nr (...) wydane przez Starostę (...), z którego wynika, że uprawnienia kategorii A, B1, B i C ubezpieczony uzyskał w dniu 04.07.1974r., kategorii B + E (samochód osobowy z przyczepą) i C+E (samochód ciężarowy z przyczepą) w dniu 04.05.1979r.

W aktach osobowych ubezpieczonego znajduje się odpis zaświadczenia Nr (...) sporządzonego przez Urząd Dozoru Technicznego Inspektorat Dozoru (...) w G., iż H. M. jest uprawniony do obsługi dźwignic w kategorii II-Ż, a także przeszeregowanie z dnia 01.07.1989r. na stanowisko kierowcy – operatora sprzętu ciężkiego.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych dotyczących spornych okresów zatrudnienia ubezpieczonego, zeznań świadków G. S., M. S., R. J., a także zeznań ubezpieczonego (protokół elektroniczny z rozpraw z dnia: 26.09.2016r. czas 00:17:06 – 01:01:46, z dnia 27.10.2016r. czas 00:05:04 – 00:24:56).

Sąd dał wiarę zeznaniom słuchanych w sprawie świadków, gdyż były one rzeczowe, logiczne, zasadniczo zgodne ze sobą. Korespondowały one z zeznaniami ubezpieczonego oraz z treścią zgromadzonej w sprawie dokumentacji. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym w spornych okresach jego zatrudnienia i stąd posiadają szczegółową wiedzę na temat miejsca i charakteru wykonywanej przez niego pracy.

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonego H. M. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 748) oraz w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.) prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31.12.1948r., który:

- ukończył 60 lat,
- udokumentował do dnia 31.12.1998r. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych wymienionej w wykazie A stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia,
- nie przystąpił do OFE albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa,

W myśl § 2 w.w. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W świetle utrwalonego orzecznictwa sądowego dla oceny, czy pracownik pracował

w szczególnych warunkach nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska tylko rodzaj rzeczywiście powierzonej pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26.06.2015r. sygn. akt III AUa 168/15 LEX nr 1761793).

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczony na dzień 01.01.1999r. posiada wymagany 15 – letni okres pracy w warunkach szczególnych, a konkretnie czy istnieją podstawy do zaliczenia do takiej pracy spornych okresów jego zatrudnienia w Zakładzie (...) w G. oraz w (...) S.A. w G. i (...) Sp. z o.o. Pozostałe warunki prawa do świadczenia w postaci posiadania na dzień 01.01. (...) 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego, nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz ukończenia wieku emerytalnego 60 lat, pozostawały bowiem bezsporne.

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na stanowcze przyjęcie, iż ubezpieczony w ramach powołanych powyżej okresów zatrudnienia faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych:

- od dnia 15.11.1974r. do dnia 04.05.1986r. wymienioną w wykazie A dziale VIII poz.2 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r., to jest „ prace kierowców samochodowych ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony (...) ”,

- od dnia 17.11.1986r. do dnia 31.12.1998r. wymienioną w wykazie A dziale VIII poz.2, czyli „ pracę kierowcy samochodu ciężarowego od dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony (...) ”, a następnie wymienioną w wykazie A dziale VIII poz.2 (j.w.) i wymienioną w wykazie A dziale V poz.3, czyli „ pracę maszynisty ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych ”.

Ubezpieczony w pierwszym z powołanych okresów spornych faktycznie pracował jako kierowca samochodu ciężarowego marki S., a w kolejnym okresie spornym początkowo również jako kierowca (...), a następnie kierowca i operator dźwigu samojedźnego na podłożu Stara i I., którym dojeżdżał na miejsce robót i następnie pracował jako maszynista (operator) tego dźwigu. Fakt, iż ubezpieczony podczas zatrudnienia w (...) S.A. pracując jako kierowca samochodów ciężarowych wykonywał pracę mechanika przy naprawie tych pojazdów nie przeszkadza przyjęciu, iż pracę w warunkach szczególnych odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w sytuacji, gdy jako mechanik pracował tylko sporadycznie, a mianowicie 2-3 dni w miesiącu, a w niektórych miesiącach wcale. Nadto pracę mechanika wykonywał przeważnie w kanałach remontowych, a taka praca również zaliczana jest do pracy w warunkach szczególnych wymienionej w wykazie A dziale XIV poz.16 („ praca w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych (...) ”). Ubezpieczony posiadał wymagane uprawnienia do prowadzenia samochodów ciężarowych, a także do obsługi dźwigów.

Ustalając powyższe w zakresie rzeczywiście wykonywanej pracy przez ubezpieczonego Sąd oparł się na jego zeznaniach, zeznaniach świadków G. S., M. S. i R. J., które korelowały z treścią powołanej w sprawie dokumentacji.

Podkreślić należy, iż w doktrynie i orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że wykonywanie równocześnie pracy – w ramach pełnego wymiaru czasu pracy – na dwóch różnych stanowiskach, na których zatrudnienie zaliczane jest do prac w szczególnych warunkach, podlega uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27.01.2015r. III AUa 386/14).

Zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych podlega także okres odbywania przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej w latach 1975 - 1977 przypadającej na okres jego zatrudnienia w Zakładzie (...) w G..

Należy zwrócić uwagę, iż odbywanie zasadniczej służby wojskowej regulowane było przez ustawę z dnia 21.11.1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 827).

Zgodnie z treścią art. 108 ust. 1 tej ustawy obowiązującego w okresie od dnia 29.11.1967r. do dnia 31.12.1974r. (w brzmieniu pierwotnym) i po zmianie od dnia 01.01.1975r.(w brzmieniu do dnia 05.08.1979r.) – a zatem w okresie obywatela zasadniczej służby wojskowej przez odwołującego – okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi pracy.

Na podstawie art. 108 ust. 4 w/w ustawy wydane zostało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22.11.1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318). Rozporządzenie to obowiązywało do dnia 31.08.1979r. Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych w § 2-4 (tj. w terminie 30 dni od dnia zwolnienia ze służby wojskowej zgłosił powrót do zakładu pracy), wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Treść powyższych przepisów wskazuje, że skoro czas odbywania służby wojskowej w warunkach określonych w tych przepisach, wlicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, w tym w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie, to okres ten należy zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.). Do odbywania zasadniczej służby wojskowej należy bowiem stosować przepisy w brzmieniu obowiązującym w okresie jej odbywania.

Takie stanowisko potwierdza Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 09.03.2010r. I UK 333/09 (LEX 585739) oraz w wyroku z dnia 25.02.2010 r. II UK 219/09 (LEX nr 590248), a także uchwała Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z dnia 16.10.2013r. sygn.II UZP 6/13 (OSNP 2014/3/42). Przychylił się do tego stanowiska Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 02.04.2015r., III AUa 2325/14, zaś Sąd orzekający prezentowane stanowisko w pełni podziela.

Ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową w okresie zatrudnienia w w/w Zakładzie, gdzie wykonywał pracę w warunkach szczególnych bezpośrednio przed pójściem do wojska i po powrocie z wojska. Po zwolnieniu ze służby wojskowej ubezpieczony w ciągu 30 dni, bo z dniem 02.11.1977r. powrócił do pracy u tego samego pracodawcy. W takiej sytuacji okres tej służby podlega zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych.

Bez znaczenia dla rozpoznania sprawy pozostaje fakt, że ubezpieczony nie przedłożył za okresy sporne świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów.

W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10.03.1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21.09.1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07.12.2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Mając powyższe na uwadze Sąd, kierując się uregulowaniami prawnymi powołanymi na wstępie rozważań, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury począwszy od dnia (...), czyli od ukończenia wieku emerytalnego 60 lat (zgodnie z art.100 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

(-) SSR del. Renata Stańczak